

ТРАНСФОРМАЦІЯ КОМПЕТЕНЦІЙ АУДИТОРІВ ГОТЕЛЬНОЇ ІНДУСТРІЇ ЗА НОВИХ ТЕНДЕНЦІЙ РОЗВИТКУ ІНСТИТУТУ АУДИТУ

©2020 КОЛЕСНІЧЕНКО А. С.

УДК 657.6:640.41
JEL: J44; L83; M40; M42

Колесніченко А. С. Трансформація компетенцій аудиторів готельної індустрії за нових тенденцій розвитку інституту аудиту

Мета даної статті полягає у: формуванні ключових компетенцій аудиторів відповідно до сучасних напрямів розвитку аудиту; обґрунтуванні необхідності та розкритті логіки реалізації стратегічної адаптації компетенцій аудиторів підприємств готельної індустрії; визначенні внутрішніх і зовнішніх процесів, які впливають на формування стратегічної адаптації системи компетенцій аудитора та розвиток інституту аудиту в цілому. Доведено, що впровадження новітніх інноваційних змін, методик і форм організації взаємодії між всіма суб'єктами та інститутами аудиторської діяльності дозволить: задовольнити інтереси сучасних користувачів послуг аудиту та суміжних напрямів готельної індустрії; зберегти конкурентні переваги в галузі та виступатиме запорукою сталого розвитку бізнесу. Врахування затребуваних компетенцій, обумовлених новими тенденціями розвитку аудиту, сприятиме обґрунтуванню та побудові порядку реалізації стратегічної адаптації компетенцій аудиторів підприємств готельної індустрії на принципах адаптованості, комплексності та синергізму. В результаті набір компетенцій аудитора стає дедалі цікавішим і затребуваним для користувачів управлінського обліку та звітності, набуває додаткових функцій і завдань у контексті розвитку готельної індустрії. Під впливом внутрішніх і зовнішніх процесів відбувається подальше виокремлення інституту аудиту в самостійну підсистему готельного кластера. Підсумки, сформульовані в ході дослідження, дозволяють стверджувати, що в подальшому доцільним буде проведення аналізу окремих факторів і компонентів, що впливають на стратегію адаптації системи компетенцій аудиторів.

Ключові слова: аудит, компетенція, стратегія, готельна індустрія, конкуренція, синергізм.

DOI: <https://doi.org/10.32983/2222-4459-2020-12-319-326>

Рис.: 4. **Бібл.:** 12.

Колесніченко Анастасія Сергіївна – кандидат економічних наук, доцент, доцент кафедри економічного аналізу та обліку, Національний технічний університет «Харківський політехнічний інститут» (вул. Кирпичова, 2, Харків, 61002, Україна)

E-mail: anastasihipi@gmail.com

ORCID: <https://orcid.org/0000-0002-5007-9082>

UDC 657.6:640.41
JEL: J44; L83; M40; M42

Koliesnichenko A. S. The Transformation of Competencies of Auditors in the Hotel Industry Concerning New Tendencies in the Development of the Audit Institute

This article is aimed at: formulating the key competencies of auditors in accordance with modern directions of audit development; substantiating the need and disclosing the logic of implementation of strategic adaptation of the competencies of auditors of the hotel industry enterprises; determining the internal and external processes that impact the formation of strategic adaptation of the auditor's competency system and the development of the audit institute in general. It is proved that the introduction of the latest innovative changes, methods and forms of organization of interaction between all subjects and institutes of audit activity will allow: to satisfy the interests of modern users of audit services and related areas of the hotel industry; to preserve competitive advantages in the industry; to provide guaranty for the sustainable business development. Taking into account the popular competencies caused by the new trends in the development of the audit will contribute to the substantiation and construction of the procedure for implementing strategic adaptation of the competencies of auditors of the hotel industry enterprises on the principles of adaptability, complexity and synergism. As a result, the set of competencies of the auditor is becoming more and more interesting and in demand for users of management accounting and reporting, acquires additional functions and tasks in the context of the development of the hotel industry. Under the influence of both the internal and the external processes, there is a further division of the audit institute into an independent subsystem of the hotel cluster. The results formulated in the course of the research allow us to state that in the future it will be expedient to analyze certain factors and components influencing the strategy of adaptation of the system of the auditors' competencies.

Keywords: audit, competence, strategy, hotel industry, competition, synergism.

Fig.: 4. **Bibl.:** 12.

Koliesnichenko Anastasiia S. – PhD (Economics), Associate Professor, Associate Professor of the Department of Economic Analysis and Accounting, National Technical University «Kharkiv Polytechnic Institute» (2 Kyrpichova Str., Kharkiv, 61002, Ukraine)

E-mail: anastasihipi@gmail.com

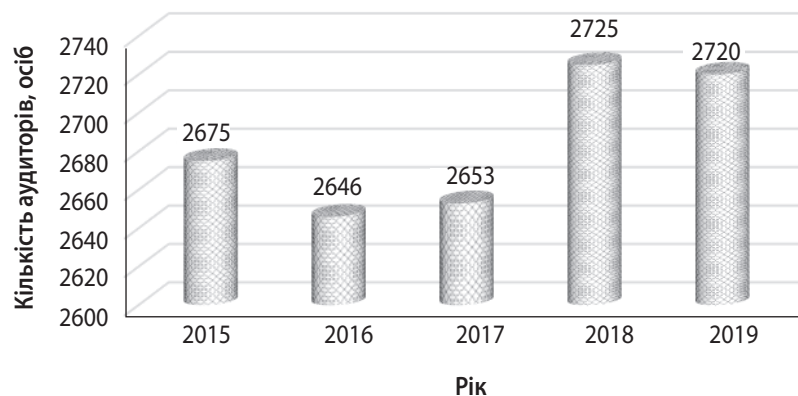
ORCID: <https://orcid.org/0000-0002-5007-9082>

У результаті впровадження нових технологій виробництва, ускладнення чинників формування ринкової кон'юнктури, динамічного розвитку та взаємопроникнення правових, фінансово-економічних, соціально-психологічних, інституціональних систем, обумовлених глобалізаційними процесами, посилюється значущість проведення відповідного ре-

формування сфери дії контрольних механізмів і функцій, невід'ємною складовою чого виступає професійний аудит. У період сталого розвитку головною місією аудиту стає: підтвердження достовірності публічної фінансової звітності для забезпечення здійснення обліково-аналітичних процедур різними групами користувачів, захист економічних інтересів широкого

кола власників, які приймають управлінські рішення в умовах невизначеності та суттєвих ризиків втрати капіталу через імовірність викривлень, шахрайства, та роботу з недостовірною інформацією [9, с. 64]. Тобто минають століття, а класика обліку залишається незмінною та неможливою без аудиту.

Станом на 31.12.2019 р. в Україні зареєстровано 2720 аудиторів. Динаміку зміни кількості аудиторів, зареєстрованих в Україні, наведено на *рис. 1*.

Рис. 1. Динаміка зміни кількості аудиторів України

Джерело: складено на основі [6].

Міжнародний досвід розвинених країн вказує на недосконалість методів перевірки, які не дають змоги вчасно отримувати результати аудиту та/або виявляти індикатори «слабких місць» бізнесу з метою оперативного втручання та підвищення ефективності господарювання. Тобто, при зростанні затребуваності процедур перевірки результативність традиційного аудиту з кожним роком погіршується [2]. При цьому постійно зростає затребуваність професії аудитора в окремих галузях. Одним із таких напрямів виступає комплекс питань, пов'язаних з реалізацією спеціальних компетентностей і формуванням стратегічної адаптації системи компетенцій у готельній індустрії.

Окремі аспекти умов і проблем формування аудиторської діяльності досліджено в наукових працях багатьох науковців, серед вітчизняних необхідно виділити роботи: Виноградової М. О., Гуцаленко А. В., Дорош Н. І. [3; 4], Долбневої Д. В. [2], Жирної Ж. А., Книжник Л. Ю., Кожушко О. В., Мардус Н. Ю. [7], Роздобудько Е. В., Шевчук В. Р., Шульги С. В. [12] та інших. Зарубіжними авторами також ґрунтовно розглядалися питання організації та методики аудиту, особливо слід виділити наукові праці: Р. А. Адомса, А. Аренса, Дж. Лоббека, Дж. К. Робертсона та інших. Загальна проблематика розвитку теорії та методології побудови стратегій щодо забезпечення конкурентоспроможності готельних підприємств та їх адаптації до зовнішніх умов розкривається в роботах таких учених, як: С. Драгунцова, Т. Дорошенко, Л. Завідна [5], А. Капліна, Л. Лук'янова, Г. Мунін, Х. Роглева, О. Ремеслова, В. Столярчук [10] та ін.

Зважаючи на важливі здобутки та глибокі фундаментальні результати, необхідно, втім, зазначити, що сучасні виклики, пов'язані з динамічними змінами бізнес-середовища, диктують нові умови в контексті обліку, оподаткування та аудиту для суб'єктів господарювання, які прагнуть залишатися та розвиватися на ринку, зокрема на ринку готельних послуг.

Завдання статті – проаналізувати зміни в аудиторській діяльності та сформулювати ключові ком-

петенції аудиторів відповідно до сучасних напрямів розвитку аудиту; обґрунтувати необхідність і розкрити логіку реалізації стратегічної адаптації компетенцій аудиторів підприємств готельної індустрії; визначити внутрішні та зовнішні процеси, які впливають на формування стратегічної адаптації системи компетенцій аудитора та розвиток інституту аудиту в цілому.

Протягом останніх десятиліть провідним напрямом підвищення ефективності функціонування основної частини економічних агентів стають цифрові технології. Сфера аудиту не є виключенням. Аудиторів, які працюють із цифровими технологіями, стає дедалі більше. Інновації у сфері аудиту змінили підхід до оцінки професійних знань, компетенцій і досвіду фахівців цієї галузі. Провідні міжнародні аудиторські компанії прагнуть бачити серед своїх співробітників фахівців, які активно розширюють спектр професійних навичок використання digital-технологій, знають іноземні мови, зокрема англійську, клієнтоорієнтовані та здатні до оперативних креативних рішень. Виходячи з цього можна стверджувати, що у відносинах «клієнт – аудитор» перевага надається сьогодні радше людям і комунікаціям між ними в командах, ніж процесам та інструментам, які вони застосовують під час роботи. На перший план виходить побудова зворотного зв'язку із замовниками аудиту, натомість формальне обговорення укладеного договору про надання послуг залишається другорядним питанням. Зростає цінність швидкої та гнучкої реакції на зміни та нові умови, залишаючи

менш суттєвою вимогою дотримання заздалегідь обговореного плану [1].

Трансформація підходів до аудиту обумовлює розширення спектра затребуваних компетенцій, які має опанувати аудитор для гарантування лідерських позицій на ринку (рис. 2).

Зміна акцентів розвитку аудиту відбувається в особистісному, професійному та організаційному зрізах. Так, сучасний аудитор має приділяти час саморозвитку, бути гнучким при розв'язанні поточних завдань та у прийнятті остаточних рішень, демонструвати професійну універсальність і крос-функціональність, бути мобільним і готовим до викликів глобальної співпраці.

Комплекс компетенцій вимагає від аудитора, з одного боку, бути майстром своєї справи, висококласним фахівцем з багажем професійних знань і на-

вичок, здібностями креативного мислення, зокрема нестандартним поглядом на ситуацію та оперативним реагуванням для пошуку найоптимальнішого рішення, а, з іншого боку, пам'ятати, що аудитор традиційно залишається взірцем класичного відтворення принципів і підходів, фірмового стилю та відповідного соціально-психологічного типу.

Глобалізаційні тенденції обумовлюють перманентні зміни аудиторської діяльності та перехід на новий етап розвитку. В сучасних умовах господарювання сформувався і діють формальні та неформальні норми, які безпосередньо впливають на розвиток інституту аудиту, визначають особливості стану та зміни його складових. Під інституційними змінами в аудиторській діяльності слід розуміти процес перетворення кількісних і якісних форм складо-

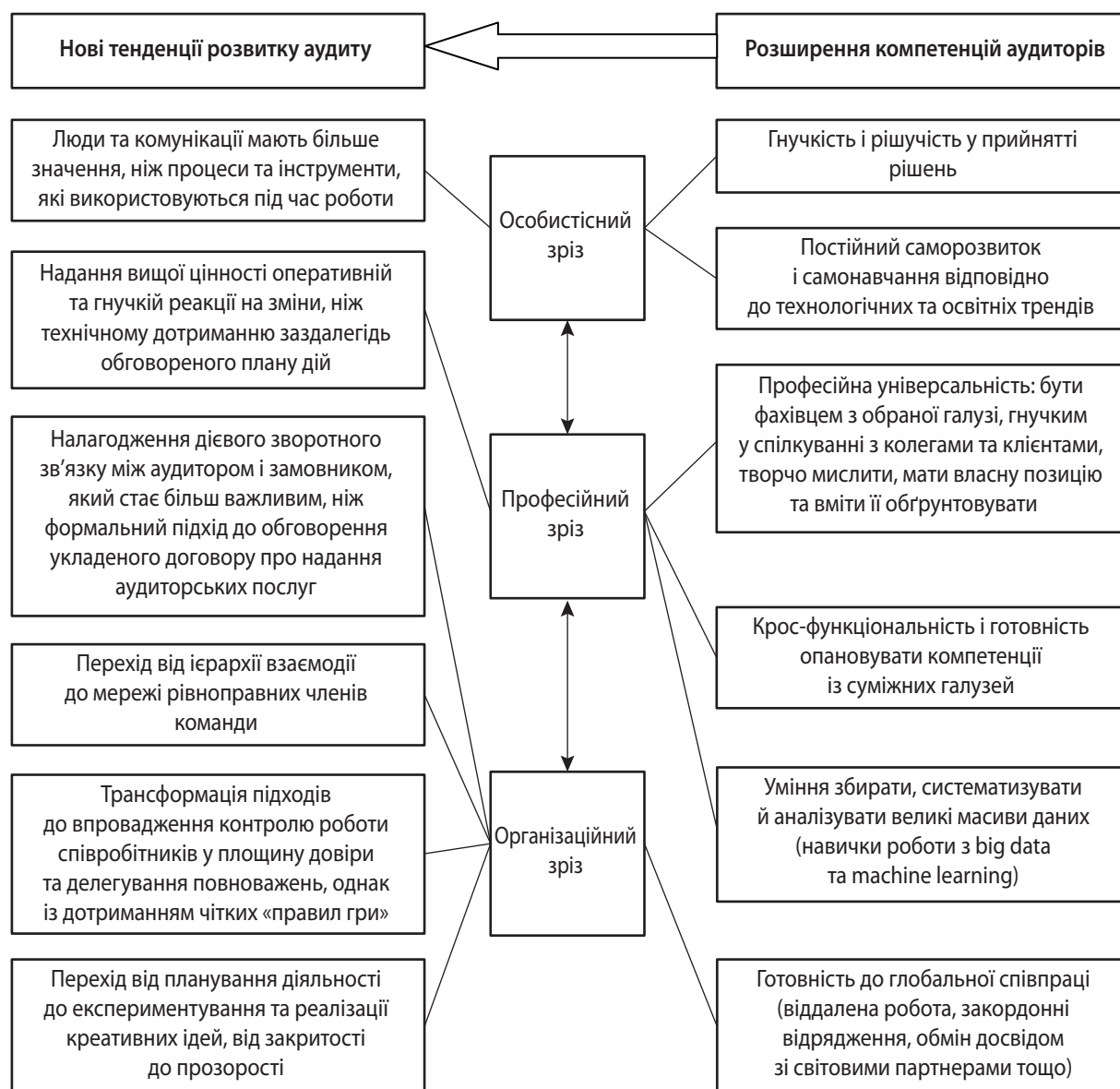

Рис. 2. Затребувані компетенції аудиторів відповідно до нових тенденцій розвитку аудиту

Джерело: складено на основі [1].

вих інституту аудиту, які перебувають у безперервній взаємодії та взаємозв'язку [12, с. 39].

Як наслідок, одним із ключових напрямів еволюції аудиту як науки та практичної діяльності сьогодні виступає міждисциплінарність і впровадження міжнародного досвіду в частині розвитку інституційного середовища функціонування інституту аудиту [12, с. 40].

Крім цього, в умовах формаційної та цивілізаційної модернізації суспільства в Україні одним із векторів розвитку аудиторської діяльності стає публічний аудит.

Н. І. Обушна визначає публічний аудит як «систему відкритого зовнішнього аудиту діяльності органів публічної влади з питань дотримання/розвитку суспільних цінностей та управління суспільними ресурсами, що здійснюється незалежними інститутами на замовлення/за участю суб'єктів громадянського суспільства, які різним чином взаємодіють з владними структурами з метою забезпечення законної, ефективної, результативної та прозорої їх діяльності та вироблення рекомендацій щодо модернізації державного управління». Тобто, публічний аудит покликаний виконувати функцію специфічної діагностики, оскільки досліджує визначену сферу діяльності, фіксує можливі суперечності та проблеми, з метою надання інформації про отримані результати суспільству. Однак ідея створення інституту публічного аудиту має концептуальний характер, оскільки поточний етап розвитку системи суспільних цінностей у нашій країні не відтворює необхідність практичної участі виборців у прямому чи непрямому управлінні публічними фінансами, власністю, інтелектуальними та іншими ресурсами країни, і, відповідно, не закріплена в законодавчому полі [8, с. 28].

На рис. 3 наведено обґрунтування та порядок реалізації стратегічної адаптації системи компетенцій аудиторів підприємств готельної індустрії відповідно до нових тенденцій розвитку.

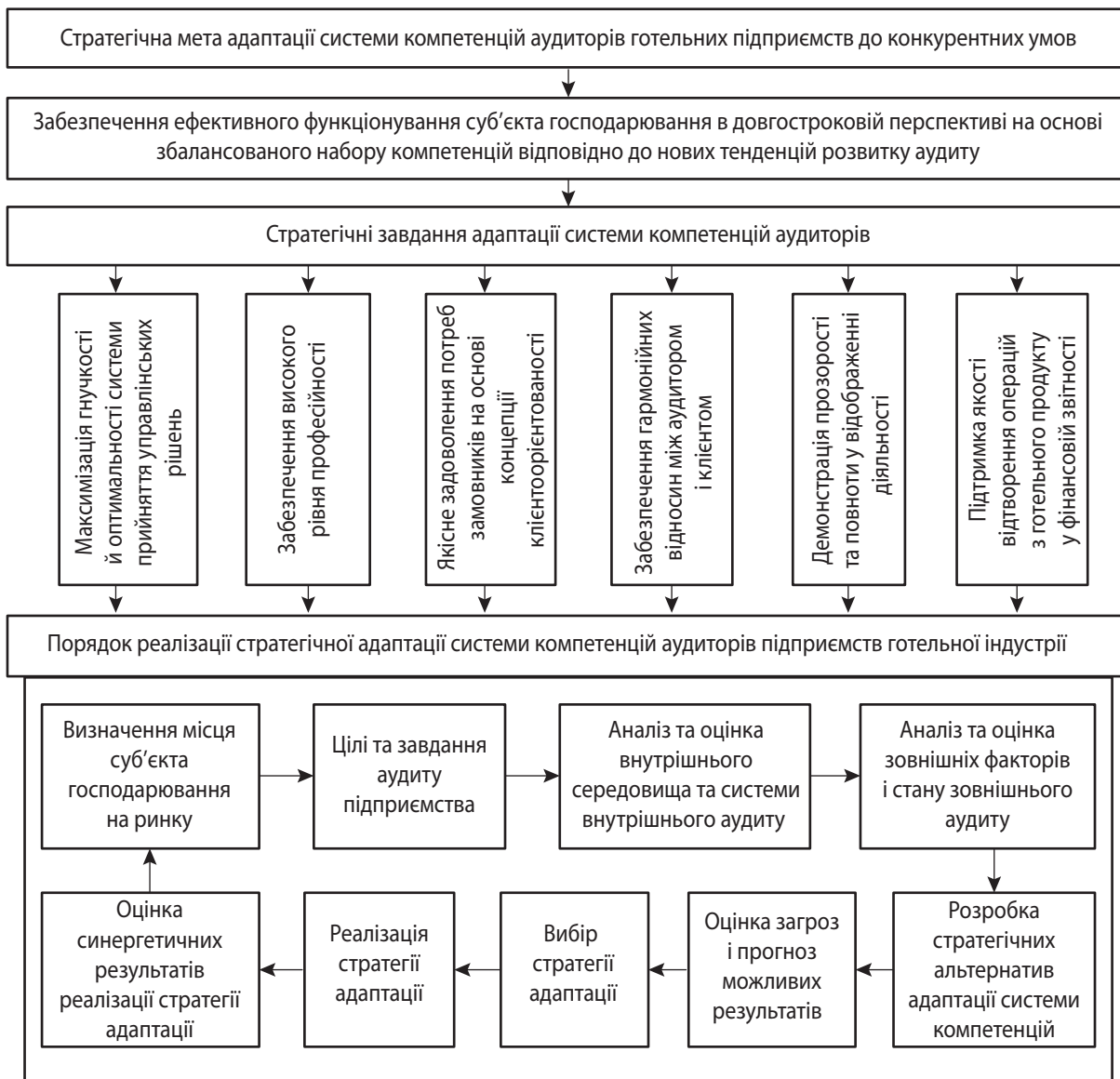
Головне завдання реалізації сформованого порядку полягає в забезпеченні умов, необхідних для якісного аудиту готельних підприємств у нестабільній ринковій ситуації та складному конкурентному середовищі.

Логіка реалізації стратегічної адаптації системи компетенцій аудиторів включає такі основні компоненти:

1. *Визначення місця готельного підприємства на ринку*, тобто зазначення позиції підприємства в рейтингу на ринку по відношенню до його конкурентів з використанням кількісних і якісних оцінок, які фіксують частку ринку підприємства й узагальнюють основні характеристики та фактори, під впливом яких вона формується.

2. *Формулювання цілей і завдань аудиту*, які відображають запланований рівень результативності діяльності з обслуговування клієнтів готельних підприємств. Дані цілі та завдання обов'язково мають ґрунтуватися на мотиваційній складовій, яка має виражатися в зацікавленості співробітників в ефективній взаємодії з представниками проведення аудиту.
3. *Аналіз та оцінка внутрішнього середовища та системи внутрішнього аудиту готельного підприємства* – дозволяє сконцентрувати внутрішні можливості та потенціал, які можна використовувати в конкурентній боротьбі, а також сформулювати і транслювати цілі підприємства та його місію в обліково-аналітичному зрізі.
4. *Аналіз та оцінка зовнішніх факторів та стану зовнішнього аудиту*. Цей процес можна розглядати в контексті забезпечення підґрунтя для розробки лінії стратегічної поведінки в умовах невизначеності, що дозволяє готельному підприємству реалізувати свою місію та досягти намічених цілей.
5. *Розробка й аналіз стратегічних альтернатив адаптації системи компетентностей* виступає ключовою компонентою, на цьому етапі відбувається побудова портфеля альтернативних стратегічних шляхів розвитку аудиту готельного підприємства в умовах мінливості та невизначеності зовнішнього середовища.
6. *Оцінка загроз і прогноз можливих результатів* є дуже важливою та трудомісткою стадією, від точності та професійності здійснення якої залежить правильність вибору напряму розвитку.
7. *Вибір стратегії адаптації* включає оцінку альтернативних напрямів розвитку готельного підприємства та прийняття рішення щодо найбільш оптимального варіанта для реалізації. При цьому необхідно врахувати такі фактори, як: стійкі конкурентні переваги готелю в нестабільних умовах ринку, зміна філософії бізнесу й аудиту, а також цінності, яких дотримуються клієнти та співробітники готельних підприємств, і способи впливу на них в умовах невизначеності.
8. *Реалізація стратегії адаптації* – процес, який передбачає виконання намічених дій і процедур щодо ефективного використання наявних у готельного підприємства ресурсів, відповідно до обраної стратегії адаптації компетенцій аудиторів, а також моніторинг і коригування діяльності, за необхідності, з урахуванням мінливих параметрів внутрішнього та зовнішнього середовища, нормативних змін.
8. *Оцінка синергетичних результатів реалізації стратегії адаптації* полягає у визначенні

Рис. 3. Обґрунтування та порядок реалізації стратегічної адаптації компетенцій аудиторів підприємств готельної індустрії

Джерело: складено на основі [5].

інтегрального ефекту взаємодії, який забезпечує результативність функціонування обліково-аналітичної та управлінської підсистем готелю, зокрема в розрізі окремих функціональних підрозділів і напрямів бізнесу готельної організації.

З огляду на реальну кон'юнктуру ринку готельних послуг і можливості працевлаштування аудитор має володіти компетенціями щодо:

- ✦ складових системи внутрішнього контролю, її організації та оцінки ефективності функціонування;
- ✦ впровадження організаційних процедур, методики внутрішнього контролю й аудиту;
- ✦ методики зовнішнього та внутрішнього аудиту, зокрема щодо застосування сучасних інформаційних систем і комп'ютерних тех-

нологій фінансової та податкової звітності суб'єкта господарювання, окремих видів залишків, касових операцій;

- ✦ видів супутніх аудиту послуг і володіння необхідними навичками для організації та методики їх виконання;
- ✦ основних технічних, методичних і організаційних підходів для здійснення контролю й аудиту із застосуванням інформаційних систем і комп'ютерних технологій;
- ✦ форм, видів, мети, методів і прийомів, критеріїв проведення аудиту;
- ✦ організаційних і методичних засад ефективності проведення аудиту.

Крім цього, залишається важливим аспект, пов'язаний з правовим підґрунтям у формуванні системи компетенцій аудитора. Так, рівень професійної

підготовки аудитора, його досвід, розуміння суб'єкта господарювання та галузі можуть допомогти припустити, що окремі дії, які привернули увагу аудитора, містять ознаки невідповідності законам і нормативним актам. Тобто, певна дія, що належить до питань юриспруденції, як правило, виходить за межі професійної компетенції аудитора [3].

Визначення аудиту, яке наведено в Законі України «Про аудиторську діяльність» від 22 квітня 1993 р., не відповідає сучасним десятиєм положенням міжнародних стандартів, де підкреслюється, що аудитор може не мати достатньої професійної компетенції щодо перевірки невідповідності законам і нормативним актам. Тому потребує уточнення, дотримання якого саме законодавства підлягає детальній аудиторській перевірці.

Синергетичні результати стратегічної адаптації компетенцій аудиторів ґрунтуються на розробленій стратегії розвитку готельного кластера, який включає визначений набір внутрішніх і зовнішніх за своєю природою процесів (рис. 4).

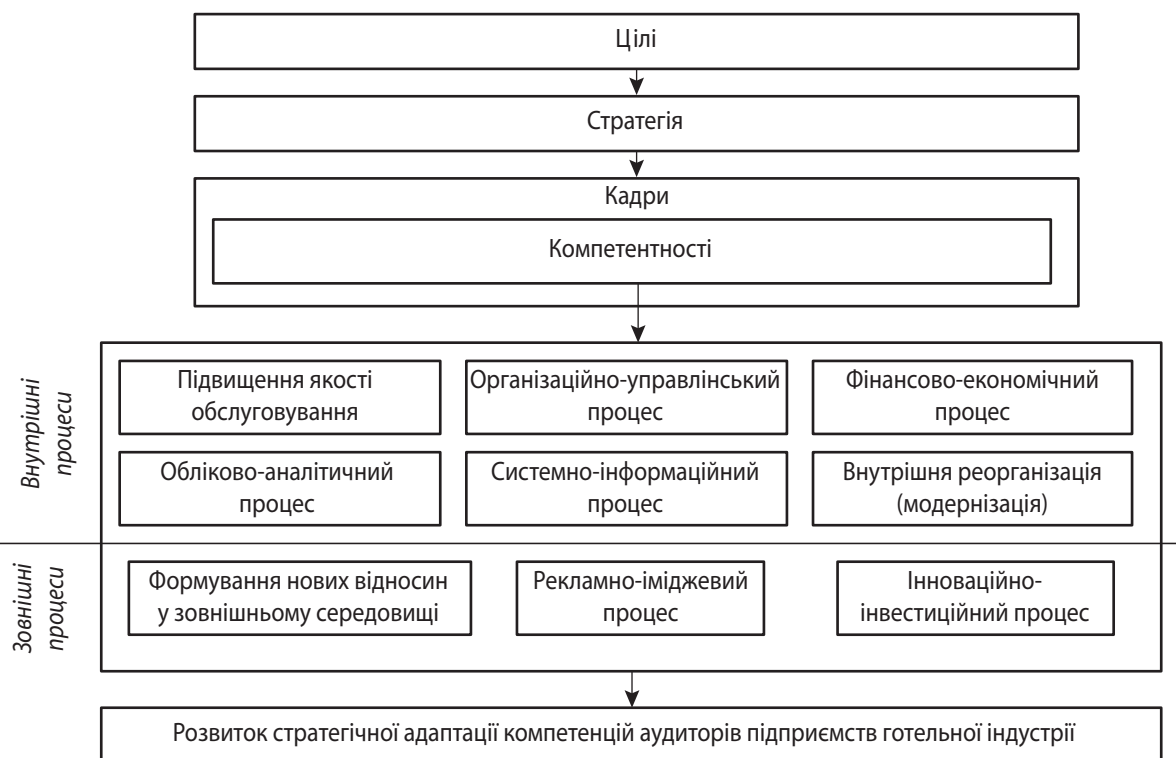
Синергетична взаємодія окремих об'єктів і допоміжних структур, які формують ресурсний базис для обліку, аналізу, відображення у звітності й аудиту, має охоплювати як основний процес надання готельних послуг, так і паралельно проектувати й інші аспекти діяльності готелю, зокрема: внутрішні – фінансово-економічний, організаційно-управлінський, обліково-аналітичний, виробничі та досягнення ви-

соких нормативів якості послуг і зовнішні – системно-інформаційний, інвестиційний, рекламно-іміджевий, відносини на зовнішніх ринках тощо. Реалізація компетенцій аудитора через призму цих процесів дозволяє говорити про кластерний підхід у готельному середовищі.

Стратегія розвитку підприємств готельного кластера, завдання, форми та методи управління мають враховувати:

- ✦ стратегії соціально-економічного розвитку регіону;
- ✦ кредитно-інвестиційної підтримки кластера;
- ✦ управління інфраструктурними об'єктами життєзабезпечення міста (ЖКГ, харчування, транспорт);
- ✦ управління екологічним станом;
- ✦ податкову політику;
- ✦ будівельно-ремонтну підтримку й обслуговування підприємств готельного кластера.

Забезпечення стратегічного управління розвитком готельного кластера здійснюють за секторами інвестицій, інформації, персоналу. На місцевому (регіональному) рівні виникають загальні та відомчі норми та відносини взаємодії «регіон – галузь – готельний кластер»: кредити, зобов'язання, податкове планування та контроль, статистична звітність, аудит і контроль (технічної безпеки, норм праці тощо), енергоуправління (розподіл, тарифи, ліміти тощо), участь у програмах енергозбереження [11, с. 96, 98]. Тобто, в структурі готельного кластера відбувається

Рис. 4. Формування стратегічної адаптації компетенцій аудиторів підприємств готельної індустрії

Джерело: складено на основі [11].

оновлення поглядів на значення компетенцій і в цілому на роль аудитора під впливом синергетичної взаємодії визначених внутрішніх і зовнішніх процесів.

ВИСНОВКИ

Упровадження новітніх інноваційних змін, методик і форм організації взаємодії між всіма суб'єктами та інститутами аудиторської діяльності дозволить задовольнити інтереси сучасних користувачів послуг аудиту та суміжних напрямів готельної індустрії, зберегти конкурентні переваги в галузі та буде виступати запорукою сталого розвитку бізнесу. Врахування затребуваних компетенцій, обумовлених новими тенденціями розвитку аудиту, сприятиме обґрунтуванню та побудові порядку реалізації стратегічної адаптації компетенцій аудиторів підприємств готельної індустрії на принципах адаптованості, комплексності та синергізму. Набір компетенцій аудитора стає дедалі цікавішим і затребуваним для користувачів управлінського обліку, звітності, набуває нових функцій, завдань у контексті розвитку готельної індустрії. Під впливом внутрішніх і зовнішніх процесів відбувається подальше виокремлення інституту аудиту в самостійну підсистему готельного кластера.

У подальших дослідженнях доцільно провести аналіз окремих факторів і компонент, що впливають на стратегію адаптації системи компетенцій аудиторів. ■

ЛІТЕРАТУРА

1. Бойко О. Еволюція аудиту задля сталого розвитку: симбіоз нових технологій, компетенцій та досвіду. *Вісник МСФЗ*. 2019. № 8. URL: https://msfz.ligazakon.ua/ua/magazine_article/FZ001944
2. Долбнєва Д. В. Сучасний стан і напрями удосконалення аудиторської діяльності в умовах європейської інтеграції України та застосування міжнародних стандартів. *Економіка та держава*. 2018. № 2. С. 72–76. URL: http://www.economy.in.ua/pdf/2_2018/18.pdf
3. Дорош Н. І. Розвиток інституту аудиторства в Україні // Облік і фінанси АПК. URL: <http://magazine.faa.org.ua/rozvitok-institutu-auditorstva-v-ukraini.html>
4. Дорош Н. І. Розвиток аудиторської діяльності в Україні в умовах євроінтеграційних процесів. *Економіка*. 2015. № 10. С. 17–23. DOI: <http://dx.doi.org/10.17721/1728-2667.2015/175-10/3>
5. Завідна Л. Д. Організаційно-методичний підхід до формування стратегії забезпечення конкурентоспроможності підприємств сфери готельних послуг. *Причорноморські економічні студії*. 2017. Вип. 15. С. 82–87. URL: http://www.bses.in.ua/journals/2017/15_2017/19.pdf
6. Інформація про стан аудиторської діяльності в Україні у 2019 році / Аудиторська палата України. URL: <https://www.apu.com.ua/wp-content/uploads/2019/06/Інформація-про-стан-аудиторської-діяльності-за-2019-рік.pdf>
7. Мардус Н. Ю. Сучасні тенденції організації аудиту // Сучасні проблеми обліку, аналізу, аудиту й оподаткування суб'єктів господарської діяльності: теоретичні, практичні та освітянські аспекти : зб. наук. пр. за матеріалами 3-ї Всеукраїнської наук.-практ. конф. (м. Дніпро, 28–29 березня 2019 р.). Дніпро : НМетАУ, 2019. Ч. 1. С. 602–605.
8. Обушна Н. Публічний аудит: поняття та сутність. *Державне управління та місцеве самоврядування*. 2016. Вип. 4. С. 21–29. URL: [http://www.dridu.dp.ua/vidavnictvo/2016/2016_04\(31\)/5.pdf](http://www.dridu.dp.ua/vidavnictvo/2016/2016_04(31)/5.pdf)
9. Пушкар М. С., Щирба М. Т. Теорія і практика формування облікової політики : монографія. Тернопіль : Карт-бланш, 2010. 260 с.
10. Столярчук В. Н. Стратегическое планирование развития гостинично-ресторанного бизнеса. *Технологический аудит и резервы производства*. 2014. № 6/4. С. 34–36. DOI: 10.15587/2312-8372.2014.32427
11. Стратегічне управління готельними підприємствами в умовах глобалізації : монографія / колектив авторів ; за заг. ред. проф. В. М. Зайцевої. Запоріжжя : ЗНТУ, 2018. 120 с. 12. Шульга С. В. Аудиторська діяльність в Україні в умовах євроінтеграції : дис. ... д-ра екон. наук : 08.00.09. Київ, 2020. 525 с.

REFERENCES

- Boiko, O. "Evolutsiia audytu zadlia staloho rozvytku: symbioz novykh tekhnolohii, kompetentsii ta dosvidu" [The Evolution of Audit for Sustainable Development: A Symbiosis of New Technologies, Competencies and Experience]. *Visnyk MSFZ*, no. 8 (2019). https://msfz.ligazakon.ua/ua/magazine_article/FZ001944
- Dolbnieva, D.V. "Suchasnyi stan i napriamy udoskonalennia audytorskoi diialnosti v umovakh yevropeiskoi intehratsii Ukrainy ta zastosuvannia mizhnarodnykh stand-artiv" [The Modern State and Directions of Improvement of Audit Activity in the Conditions of European Integration of Ukraine and Application of International Standards]. *Ekonomika ta derzhava*, no. 2 (2018): 72-76. http://www.economy.in.ua/pdf/2_2018/18.pdf
- Dorosh, N. I. "Rozvytok audytorskoi diialnosti v Ukraini v umovakh yevrointehratsiinykh protsesiv" [The Development of Audit Activity in Ukraine for the European Integration Processes]. *Ekonomika*, no. 10 (2015): 17-23. DOI: <http://dx.doi.org/10.17721/1728-2667.2015/175-10/3>
- Dorosh, N. I. "Rozvytok instytutu audytorstva v Ukraini" [Development of the Audit Institute in Ukraine]. *Oblik i finansy APK*. <http://magazine.faa.org.ua/rozvitok-institutu-auditorstva-v-ukraini.html>
- "Informatsiia pro stan audytorskoi diialnosti v Ukraini u 2019 rotsi" [Information on the State of Auditing in Ukraine in 2019]. *Audytorska palata Ukrainy*. <https://www.apu.com.ua/wp-content/uploads/2019/06/Інформація-про-стан-аудиторської-діяльності-за-2019-рік.pdf>
- Mardus, N. Yu. "Suchasni tendentsii orhanizatsii audytu" [Current Trends in Audit Organization]. *Suchasni problemy obliku, analizu, audytu i opodatkuvannia subiektiv hospodarskoi diialnosti: teoretychni, praktychni ta osvitianski aspekty*, part 1. Dnipro: NMetAU, 2019. 602-605.

- Obushna, N. "Publichnyi audyt: poniattia ta sutnist" [Public Audit: Concept and Essence]. *Derzhavne upravlinnia ta mistseve samovriadvannia*, no. 4 (2016): 21-29. [http://www.dridu.dp.ua/vidavnictvo/2016/2016_04\(31\)/5.pdf](http://www.dridu.dp.ua/vidavnictvo/2016/2016_04(31)/5.pdf)
- Pushkar, M. S., and Shchyryba, M. T. *Teoriia i praktyka formuvannia oblikovoi polityky* [Theory and Practice of Accounting Policy Formation]. Ternopil: Kart-blansh, 2010.
- Shulha, S. V. "Audytorska diialnist v Ukraini v umovakh yevrointehratsii" [Auditing in Ukraine in the Context of European Integration]: *dys. ... d-ra ekon. nauk* : 08.00.09, 2020.
- Stolyarchuk, V. N. "Strategicheskoye planirovaniye razvitiya gostinichno-restorannogo biznesa" [Strategic Planning for the Development of the Hotel and Restaurant

- Business]. *Tekhnologicheskii audit i rezervy proizvodstva*, no. 6/4 (2014): 34-36.
DOI: 10.15587/2312-8372.2014.32427
- Stratehichne upravlinnia hotelnymy pidpriemstvamy v umovakh hlobalizatsii* [Strategic Management of Hotel Enterprises in the Context of Globalization]. Zaporizhzhia: ZNTU, 2018.
- Zavidna, L. D. "Orhanizatsiino-metodychnyi pidkhid do formuvannia stratehii zabezpechennia konkurentospromozhnosti pidpriemstv sfery hotelnykh posluh" [Organizational and Methodological Approach to the Formation of the Strategy of Providing Competitiveness of Hotel Enterprises]. *Prychornomorski ekonomichni studii*, is. 15 (2017): 82-87. http://www.bses.in.ua/journals/2017/15_2017/19.pdf

УДК 657.471(045)
JEL: D29; L15; M41

ОБЛІКОВЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ УПРАВЛІННЯ ВИТРАТАМИ НА ЯКІСТЬ ПРОДУКЦІЇ

©2020 ПОЛІЩУК О. Т., БЕРНАДСЬКА Ю. О.

УДК 657.471(045)
JEL: D29; L15; M41

Поліщук О. Т., Бернадська Ю. О. Облікове забезпечення управління витратами на якість продукції

Метою статті є дослідження сутності витрат на якість продукції, їх значення та необхідності, достовірності відображення в системі бухгалтерського обліку, що забезпечить ефективність прийняття управлінських рішень і запровадження системи управління витратами підприємства, у тому числі в частині витрат на якість продукції. Проаналізовано підходи до сутності витрат на якість, обґрунтовано дослідження науковців щодо необхідності таких витрат у системі управління витратами підприємства та системі управління якістю продукції. Розглянуто підходи до доцільності класифікації витрат на якість виходячи із запитів менеджерів різного рівня управління, а також формування їх номенклатури та переліку в частині витрат на забезпечення якості та на виправлення браку. Обґрунтовано необхідність запровадження системи обліку витрат на якість продукції як інформаційної складової прийняття ефективних управлінських рішень. Розглянуто пропозиції дослідників щодо відображення витрат на якість в системі бухгалтерських рахунків. Запропоновано узагальнений алгоритм процесу організації обліку витрат на якість продукції, що передбачає: встановлення завдань обліку витрат на якість; визначення об'єктів обліку та класифікації таких витрат, методів оцінки витрат на якість продукції, системи рахунків; розробка комплексу документального забезпечення. Обґрунтовано складові кожного із етапів даного алгоритму. Встановлено, що ефективність системи управління витратами на якість залежить від достовірного обліково-аналітичного забезпечення на всіх етапах господарського процесу їх виникнення, накопичення, розподілу та списання.

Ключові слова: витрати, витрати на якість, облік витрат на якість.

DOI: <https://doi.org/10.32983/2222-4459-2020-12-326-331>

Рис.: 2. **Табл.:** 1. **Бібл.:** 8.

Поліщук Олена Тимофіївна – кандидат економічних наук, доцент, доцент кафедри обліку, аналізу і аудиту, Донецький національний університет імені Василя Стуса (вул. 600-річчя, 21, Вінниця, 21021, Україна)

E-mail: o.polishchuk@donnu.edu.ua

ORCID: <http://orcid.org/0000-0002-2903-1885>

Бернадська Юлія Олександрівна – студентка, Донецький національний університет імені Василя Стуса (вул. 600-річчя, 21, Вінниця, 21021, Україна)

E-mail: bernadska.i@donnu.edu.ua

UDC 657.471(045)
JEL: D29; L15; M41

Polishchuk O. T., Bernadska Yu. O. Accounting Provision of the Costs Management for the Production Quality

The article is aimed at researching the essence of costs for the quality of production, their importance and necessity, the reliability of reflection in the accounting system, which will ensure the efficiency of managerial decision-making and the introduction of a cost management system at the enterprise, including in terms of costs for the production quality. Approaches to the essence of quality costs are analyzed, researches of scientists on the need for such costs in the cost management system of enterprise and the production quality management system are substantiated. Approaches to the feasibility of classification of quality costs on the basis of requests from the managers of different levels of management are considered, as well as the formation of their nomenclature and catalogue in terms of costs for quality provision and for the correction of rejects. The need to introduce a system of accounting for the production quality as an informational component of making effective managerial decisions is substantiated. The researchers' proposals for displaying quality costs in the accounting system are examined. A generalized algorithm of the process of organization of accounting for costs of production quality is proposed, which provides for: setting tasks for accounting costs for quality; determination of objects of accounting and classification of such costs, methods of assessing the costs of production quality, system of accounts; development of a complex of documentary support. The components of each stage of this algorithm are substantiated. It is determined that the efficiency of the quality costs management system depends on reliable accounting and analytical provision at all stages of the economic process of their occurrence, accumulation, distribution and write-off.

Keywords: costs, quality costs, accounting for quality costs.

Fig.: 2. **Tabl.:** 1. **Bibl.:** 8.